

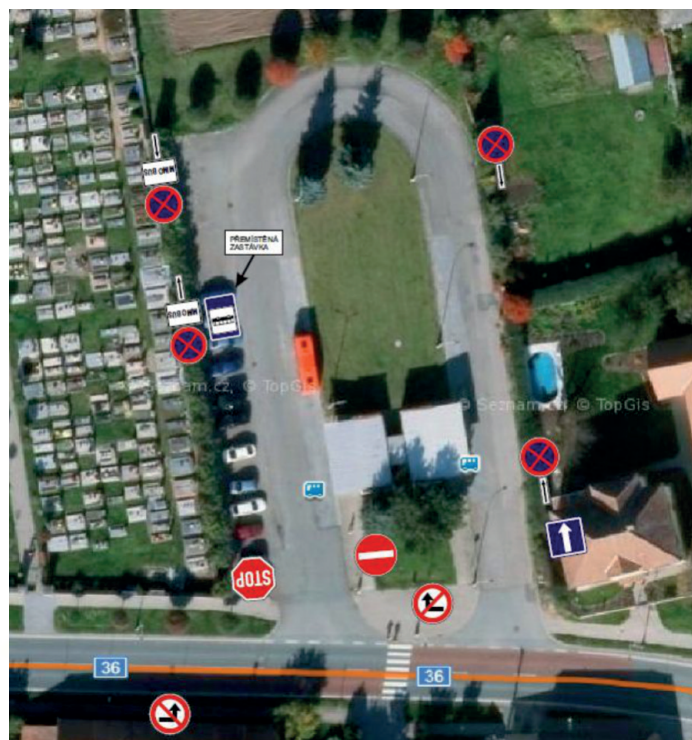
Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři, po celkem dlouhé zimě se o slovo hlásí jaro a spolu s ním přichází do vašich poštovních schránek i náš obecní čtvrtletník plný informací o novinkách, které se udály v první čtvrtině letošního roku.

Většina z vás si jistě všimla, že za bytovkami již začala výstavba inženýrských sítí a komunikace pro devět nových stavebních parcel. Firma Agrostav Pardubice dokončí dílo do konce letošního srpna. Zároveň s výstavbou probíhá prodej pozemků novým majitelům. I když evidujeme u všech parcel předběžné zájemce, stále je možné se o pozemky ucházet a zapsat se do pořadníku. Stačí vyplnit jednoduchý dotazník. Veškeré informace a podmínky prodeje najdete na stránkách obce v sekci „Stavební pozemky obce“.

Druhou větší stavební akcí letošního roku je „Přestavba autobusového terminálu“ u hřbitova. Na této stavbě práce již také pozvolna začínají. Obě autobusové zastávky jsou nahrazeny jednou, která je umístěna v zadní polovině parkoviště u hřbitovní zdi. Zastávka je označena dopravní značkou, v místě zastávky není parkování dovoleno. Zákaz zastavení bude i na druhé straně točny u fary. Do prostoru točny se vjíždí v opačném směru, než jsme byli dosud zvyklí. Dojde tak k celkem výraznému snížení počtu parkovacích míst, což

zkomplikuje život především návštěvníkům zdravotního střediska, hřbitova, cukrárny nebo dalších obchodů. Bohužel to nelze bez těchto omezení řešit, a tak věřím, že toto přechodné období pěti měsíců přečkáme bez větších komplikací. Během září opět dočasné dopravní značení zmizí a vše se vrátí do stavu, na který jsme zvyklí. Navíc budou mít cestující autobusové dopravy k dispozici nově bezbariérové autobusové nádraží splňující všechny standardy moderní doby.

„Přechodná změna dopravního značení na BUS zastávce.“

Slovo starosty str. 1

Aktivity ZŠ str. 3

Střípky z MŠ str. 4

Hasiči str. 5

(NE)ZNÁME SE! str. 9

Hrdinové 1. sv. války str. 13

Jestli proběhne plánovaná rekonstrukce kabelového vedení firmou ČEZ Distribuce, zatím není jisté. Prozatím se ČEZ nepodařilo získat potřebná povolení od stavebního úřadu. Na vině je z velké části stavební zákon, který nepamatuje na takto rozsáhlé akce, které se dotýkají mnoha vlastníků nemovitostí. Když jeden z mnoha účastníků řízení zemře, musí stavební úřad dlouhou dobu čekat na stanovení dědiců a do té doby je celé řízení pozastaveno. Nic ale není ztraceno, budeme doufat, že se vše podaří dořešit a že pokládka kabelů do země proběhne ještě letos.

V souvislosti s omezením dopravy na hlavní silnici došlo v posledních měsících k několika velmi významným posunům. Nejdůležitějším je to, že „Smlouvu o budoucí darovací smlouvě“ již podepsaly obě strany, tedy jak hejtman Pardubického kraje, tak Ředitelství silnic a dálnic ČR. Dále Pardubický kraj přistoupil k tomu, že převezme silnici i ve stavu, kdy nejsou všechny pozemky pod silnicí majetkově vypořádané. V současné době by tedy nemělo nic bránit v zahájení procesu převodu silnice z první do druhé třídy. Předpoklad, že převod proběhne do konce letošního roku, tak získává stále ostřejší obrysy. Druhá věc, která by hodně pomohla snížit hluk a otřesy způsobené těžkou dopravou, je výměna krytu za tichý asfalt v průtahu obce. Tato věc se vyvíjí také velmi nadějně. Podle mých informací Pardubický kraj intenzivně pracuje na projektových přípravách tak, aby výměna krytu proběhla také ještě letos. Samozřejmě budeme s kolegy z Lázní Bohdanče nadále dohlížet a všemi dostupnými prostředky nutit příslušné politiky a úředníky, aby vše proběhlo co nejdříve a aby se některé kolečko z toho velkého soukolí nezaseklo.

Změna územního plánu obce se chýlí po dlouhých dvou letech snad ke zdárnému konci. V současné době je možné se se změnami seznámit na obecním úřadě, veřejné projednání je naplánováno na 2. května od 15:30 na obecním úřadě.

Také bych rád upozornil na chystané oslavy 140 let od založení Základní školy a 40 let od založení Mateřské školy, které proběhnou v pátek 21. a v sobotu 22. června. Pozvánky na oslavy najdete i v článcích ředitelky ZŠ a MŠ v tomto čísle zpravodaje. Oslavy proběhnou rámcově tak, že pátek bude celý den věnován vystoupení žáků ZŠ v tělocvičně a sobota odpoledne dětičkám na zahradě MŠ.

Detailní program oslav bude včas zveřejněn. Mezi další akce, na které bych rád upozornil, patří třetí ročník charitativního běhu s názvem „Boccia Run“ v sousední Bukovce 8. května, závody hasičů v požárním sportu „O pohár starosty“ v sobotu 1. června na fotbalovém hřišti, nebo tradiční setkání Běláků, které se letos uskuteční v Bělé pod Bezdězem v sobotu 8. června. Zájemci si mohou rezervovat místo v autobusu již nyní na obecním úřadě.

Od letošního roku jsme po dohodě se ženami z Červeného kříže trochu pozměnili způsob blahopřání k významným životním jubileím. Dospěli jsme k závěru, že karafiáty a bonboniéry už vyšly trochu z módy, a hlavně že ne všem oslavencům návštěva zástupců obce přijde vhod. Na druhou stranu chceme nadále blahopřání zachovat jako projev úcty našim spoluobčanům. Proto jsme se shodli na tom, že některé osobní gratulace nahradíme písemnými. Pravidla jsme nastavili takto: jubilanti k 60. a 65. narozeninám obdrží blahopřání, k 70. a 75. narozeninám blahopřání a dárkový poukaz, od 80. do 89. narozenin předají blahopřání a dárkový poukaz zástupkyně Červeného kříže. K 90. narozeninám a výše předává květinu a dárkový balíček starosta s členkami Červeného kříže. Dárkovým poukazem se rozumí kartička Edenred v celkové hodnotě 300 Kč, kterou lze platit v široké síti obchodů, restaurací, lékáren, kulturních nebo sportovních zařízení. Každý si tak může za poukázku pořídit to, co mu nejvíce vyhovuje.

Začátkem března proběhlo v pardubickém Kulturním domě Hronovická vyhlášení nejúspěšnějších sportovců Pardubického kraje za rok 2018. Mezi těmito sportovci v kategorii HENDIKEPOVANÍ byl vyhlášen i náš šampion ve sportu boccia Adam Peška. Mezi jeho největší úspěchy v loňském roce patří: 16. místo na mistrovství světa, 10. místo ve světovém poháru, 10. místo v evropském poháru a Mistr ČR v jednotlivcích, v evropském poháru 3. místo (páry). V kategorii DRUŽSTVA ŽACTVO byl vyhlášen také mladý taneční pár z Pardubic v latinsko-amerických tancích, který trénuje Jaroslav Novák mladší.

Na závěr bych vás rád informoval, že svozy velkoobjemového a nebezpečného odpadu proběhnou v letošním roce v termínech 25. května od 10:10 do 10:35 a 30. listopadu od 10:10 do 10:35 tradičně za prodejnou Jednoty a u autobazaru. Připomínám, že vše co do těchto odpadů patří a nepatří je popsáno v obecním kalendáři na 3. straně. Když už jsme u odpadů, rád bych zde vyřídil

vzkaz pracovníků obsluhy naší čističky odpadních vod: „Nevyhazujte vlhčené ubrousky do záchodu. Ubrousky se ve vodě nerozpustí a ucpávají kanalizaci i čističku.“
Krásné prožití Velikonoc a jara se vším, co k němu patří, třeba na zahrádkách klasických, nebo hospodských, přeje

Václav Fišer - starosta obce

Aktivity základní školy

Se zimou jsme se rozloučili 26. února posledním lyžováním ve Ski areálu Hluboká v Železných horách. Letos nám opět přibylo dvacet nových lyžařů a je opravdu báječné, že ve škole, která je v nížině, už lyžuje 57 % žáků. Jaro nám přivedlo do školy předškoláčky, kteří zde absolvovali přípravný (adaptační) kurz, aby se seznámili s vyučujícími a s prostředím školy. Velmi tímto děkujeme paní Stáně Vondroušové, která v mateřské škole předškoláčky připravuje. Již druhý rok pozorujeme velké zlepšení v soustředění dětí na práci, držení tužky, obratnosti i manuální zručnosti. Předškolní příprava byl prostě skvělý nápad.

Zápis do ZŠ proběhne v pátek 5. dubna 2019 od 12 do 17 hodin. K zápisu se dostaví děti narozené do 31. srpna 2013.
Třídním učitelem bude Mgr. Petr Svoboda.

Hned v úterý po Velikonocích odjíždějí žáci 3. – 5. třídy do Březové u Třebíče. Čtyři dny zde budou žít jako rytíři (tedy i bez mobilů), připravili jsme pro ně zážitkový pobyt s názvem INSIGNIA. Vyzkoušejí si dobývání hradu, střelbu z luku, boj cvičným mečem, jízdu na koni a spoustu dalších dovedností, které museli rytíři ve

středověku ovládat.

Květen a červen bude potom časem intenzivní přípravy na oslavy 140. výročí založení zdejší základní školy. Těšit se můžete na den otevřených dveří a Akademii, kde vystoupí žáci jednotlivých tříd a členové pěveckého sboru. Připravujeme též Almanach, kde najdete své spolužáky a vyučující, kteří v době vaší docházky na této škole působili.

**Oslavy 140. výročí založení školy
v Rohovládově Bělé proběhnou
v pátek 21. června 2019.**

Dopolední vystoupení od 9:30 bude zejména pro žáky MŠ a spřátelených ZŠ, rádi uvítáme i seniory a všechny, kdo mají dopoledne čas. Odpolední akademie od 16:00 bude potom pro širokou veřejnost. Celý den bude škola přístupná veřejnosti a my doufáme, že změny a vylepšení, která jsme v poslední době ve škole udělali, budou mít kladný ohlas. Tímto vás všechny srdečně zveme na prohlídku školy a samozřejmě i na vystoupení žáků. Přijďte si zavzpomínat a setkat se se spolužáky tam, kde jste strávili část svého dětství.

Mgr. Jana Folprechtová, ředitelka školy

Informační střípky z mateřské školy

Ve školce se pořádá něco děje. Celodenní bohatý program pro děti - výtvarné, pracovní, hudební, pohybové činnosti a hry v různých zařízených koutcích. Děti mají k dispozici spoustu nových hraček a stavebnic (od Ježíška :). A samozřejmě také spoustu dalších akcí a aktivit. V lednu školku navštívil s programem Honza Krejčík. Společně s námi si zazpívaly a zacvičily i děti z 1. třídy ZŠ. Akce se všem moc líbila.

I když zima nebyla moc bílá, byli jsme v lednu v Ledovém království v Káranicích, kde byl pro nás připraven program s Elsou a Olafem. Děti házely sněhové koule na sněhuláky, tahaly přes překážky saně se sněhovými koulemi, lepily Olafovi nos z mrkvičky... a za to vše dostaly teplý čaj se sněhovou vločkou.

Ve školce se konal i zrakový screening pro přihlášené děti (z 36 přihlášených dětí byly dvě odeslány na oční vyšetření).

Karnevalové nadšení probíhalo v duchu vodního světa. Na parketu se točili potápěči, chobotnice, vodní víly... bylo to moc pěkné dopoledne.

V tělocvičně MŠ několikrát děti zhlédly divadelní představení – Nekonečný příběh, O chytrých prasátkách a Kocourek Mourek.

Zapojili jsme se také do výtvarné soutěže „Zdravá a nemocná příroda Pardubického kraje“. Danielka Škavová a Jakub Brokl se s rodiči účastnili vyhlášení vítězů. Ve skupině mateřské školy byli vybráni mezi deset nejlepších kreslířů.

Od 15. ledna přihlášené děti každé úterý – celkem osmkrát - navštěvují solnou jeskyni Birdie v Pardubicích. Pobyt v solné jeskyni blahodárně působí na organismus - jedna hodina pobytu v solné jeskyni s obsahem soli

z Mrtvého moře je srovnatelná s třídním pobytem u moře (takto děti absolvují 24 dní u moře).

Od 25. února začalo čtrnáct přihlášených dětí chodit na kurz plavání. Tentokrát jsme zvolili bazén Žabáček v Přelouči. Děti jsou pod dohledem zkušených lektorek, takže se s vodou hned seznámily a plavání si užívají.

Ve druhém pololetí pokračují kroužky v MŠ. Přihlášené děti se účastní kroužku angličtiny pod vedením paní Šarochové a hry na flétnu pod vedením pana Třose, člena hradecké Filharmonie. Tyto aktivity dětem hradí rodiče a MŠ je zprostředkovává.

A protože březen je měsíc knihy, vydavatelství Albatros nám poskytlo na výstavu dětské publikace. Rodiče měli možnost si knihy objednat.

V MŠ probíhá od prosince do dubna každý čtvrtek pro předškoláky stimulační program, kurz MAXÍK. Do tréninku jsou zařazeni i rodiče, kteří se účastní kurzu s dětmi. Děti si osvojují správné držení tužky, sezení v lavici, grafomotoriku, rozvoj paměti, komunikačních dovedností, zrakové rozlišování, sluchové vnímání. Tento kurz by měl dětem pomoci při nástupu do 1. třídy.

V březnu naši předškoláci každý čtvrtek (celkem čtyřikrát) jednu hodinu místo odpoledního odpočinku navštěvují Základní školu v Rohovládově Bělé. Pod vedením učitelek a učitelů ZŠ se děti seznamují s prostředím a požadavky školy.

Orkán se 11. března nevyhnul ani naší školce. Dvě břízy a borovice těsně minuly dva roky starou průlezku TIM a jedna borovice se opřela o průlezku Hrad - naštěstí stromy spadly tak „šikovně“, že nic nebylo zničeno. Zaměstnanci OÚ a bělští hasiči hned v dopoledních hodinách kalamitu odstranili a děti se mohly po zahradě proběhnout. Děkujeme.

Bohužel horší než kalamita byli na zahradě vandalové. Ti nám svým neuváženým jednáním způsobili nemalou škodu a děti připravili o skákadlo.

Důležité sdělení:

Dne 3. dubna se koná den otevřených dveří MŠ a 2. května zápis dětí do MŠ na rok 2019/20. Mateřská škola Rohovládoва Bělá zve všechny rodiče, děti, bývalé žáky, personál i veřejnost v sobotu 22. června 2019 od 13 do 16 hodin na oslavy 40. výročí otevření mateřské školy. Bližší informace získáte na stránkách MŠ, obce, plakátech v obci, nebo přímo u ředitelky MŠ.

Všechno, co se děje v MŠ, můžete sledovat na našich webových stránkách - www.msrb.cz - v záložce aktuality. Do galerie pravidelně přidáváme fotky.

Do prázdnin máme naplánováno ještě mnoho dalších akcí, o kterých Vás budeme informovat příště. Jak sem psala na začátku: Ve školce se pořád něco děje.

Marie Kohoutková – ředitelka MŠ

Zprávy z hasičské zbrojnice

Na dalších řádcích si vás dovoluji informovat o své práci na začátku roku hasiči obce Rohovládoва Bělá.

V prvních dnech roku 2019, konkrétně 7. ledna, vyjela jednotka na požár tlakové lahve a kuchyně rodinného domu v Lázních Bohdaneči. Prvotní zásah provedli strážníci Městské policie Lázní Bohdaneč hasičími přístroji a i díky jejich včasné reakci nedošlo k rozšíření požáru. Jednotka byla i z tohoto důvodu odvolána po cestě k zásahu těsně před Bohdančí a tudíž nezasahovala. V sobotu 19. ledna proběhla v hasičské zbrojnici výroční schůze, na které byla prezentována činnost celého sboru včetně jeho soutěžních družstev mužů a žen a výjezdové jednotky. Výroční schůze s tradiční večeří je odměnou pro všechny členy za jejich činnost za celý rok. Děkujeme všem členům a hostům za účast a slova podpory při našem konání. Soutěžním týmům přejeme mnoho úspěchů v nadcházející sezoně. V rámci výroční schůze proběhla sbírka na pomoc dobrovolným hasičům ze Svinčan, kterým žhář před koncem roku vypálil jejich klubovnu. Během sbírky byly vybrány téměř dva tisíce korun, které naše SDH doplnilo do celkové částky 5.000 Kč. Tu jsme druhý den po naší výroční schůzi předali zástupcům SDH Svinčany pro obnovu jejich vybavení. Všem dárcům od nich vzkazujeme veliké DÍKY!!!

Předání daru SDH Svinčany

Na konci ledna jsme zajišťovali s dopravním automobilem dopravu účastníků Dámského plesu ve Vyšehněvicích.

V pondělí 25. února prošli velitelé naší jednotky pravidelným cyklickým proškolením na HZS Pardubického kraje, kdy si na jeho závěr dva z našich velitelů úspěšně vypracovaným testem prodloužili odbornou způsobilost na dalších 5 let.

V polovině února využil zasedací místnost naší zbrojnice Myslivecký spolek Voleč – Bělá ke své výroční schůzi.

Na konci února, konkrétně v sobotu 23., jsme pořádali tradiční ples ve Vyšehněvicích. V letošním roce byla obzvláště bohatá tombola, z velké části vytvořená našimi členy. I díky jejich práci, darům sponzorů, členů a přátel našeho SDH bylo v tombole 413 cen! Ples to byl vydařený, a to nejen z tohoto důvodu. Těšíme se na příští rok a zveme k účasti na plese i naše spoluobčany, kteří se

odbornou přípravu. S nástupem lepšího počasí budou prováděny dále kondiční jízdy s vozidly a praktický výcvik.

Oba naše sportovní týmy absolvují společnou, případně individuální přípravu na novou sezónu. Jak mají natrénováno, můžete na vlastní oči vidět 1. června, kdy na našem hřišti pořádáme opět soutěž O pohár starosty obce. Už před těmito závody však budou oba týmy absolvovat i jiné soutěže, a proto jim držte palce již nyní. DĚKUJEME!!!

V letošní sezoně jsme opět obdrželi pohár za nejrychlejší útok LPO časem 16,23 s, čímž jsme vylepšili naši držení rekord ligy. Stali jsme se Mistry LPO 2018 s konečným součtem 128 bodů s náskokem 29 bodů na druhého v pořadí. Na vyhlášení ve Slepoticích jsme to řádně zapili a oslavili.

prozatím z různých příčin ještě nezúčastnili.

Část členů jednotky, kteří mají profesní způsobilost řidiče, absolvovala v sobotu 9. března pravidelné roční školení v Autoškole PEML v Přelouči. Děkujeme tamním lektorům za přednášky novinek v dopravě a za osvěžení platných předpisů.

V neděli 10. března se jeden z velitelů naší jednotky zúčastnil společného jednání velitelů našeho okrsku, které pořádali hasiči z Lázní Bohdaneče v jejich zbrojnici. Hlavním bodem jednání bylo získání kontaktů na velitele jednotek našeho okrsku a možná koordinace školení a cvičení.

S nástupem nového roku začala také pravidelná odborná příprava. Při ní členové výjezdové jednotky probírají témata vyhlášená na aktuální rok Hasičským záchranným sborem a noví členové jednotky absolvují základní

Nadále platí, že nás můžete sledovat na facebookových stránkách <https://www.facebook.com/RBHasici/>.

Vážení spoluobčané, přejeme vám krásné prožití nastupujícího jara.

(NE)ZNÁME SE!

RESPEKTOVAT A BÝT RESPEKTOVÁN

S výročím bělské mateřinky přišel impuls k rozhovoru s paní **Jindřiškou VÁŇOVOU**. Během povídání několikrát avizují konec tématu školka, nakonec se k němu ale větší či menší oklikou vždycky vracíme. Vlastně není divu. Následující scénka (která se skutečně stala), by se klidně

Letos, respektive na začátku příštího školního roku, slaví zdejší mateřská školka 40. výročí otevření. Vy jste v ní působila po vekou část této doby. Nastoupila jste hned po přestěhování do Bělé?

Zájem jsem měla, protože to byla má profese, kterou jsem vystudovala. Ale tady ani v žádné ze školek v okolí nebylo volné místo. Pak v základní škole potřebovali někoho pro organizaci volného času. A to bez hlavičky Pionýra nešlo. Takže jsem pracovala tři roky tady ve škole jako skupinová vedoucí. Rozjeli jsme s rodiči z Bělé a okolí takových 12 kroužků pro děti. Rodiče měli zájem a každý, kdo byl v okolí šikovný a koho jsem dokázala vymapovat, svůj volný čas věnoval dětem. Každý rok o prázdninách se nám dařilo udělat jeden běh tábora. Ale těžiště té práce bylo odpoledne, o víkendech, tábory o prázdninách a já měla doma dvě malé děti. Jakmile se uvolnilo místo ve školce, tak jsem nastoupila. To bylo v roce 87. Jako učitelka jsem pracovala dva roky a potom odcházela paní ředitelka Lehocká, která tady školku v roce 79 rozjízďela. Já jsem začala po ní ředitelovat do té obrovské společenské změny. Začala jsem v září 89, v listopadu přišla revoluce.

Jak se změny ve školce projevíly? Přibýly nové pravomoci a povinnosti, stala jste se manažerkou?

Ještě ne, pořád jsme byli zastřešeni pardubickým odborem školství a hlavní rozhodnutí bylo na něm. Pořád byl někdo, na koho se dalo obrátit, třeba i právní odbor.

Co padlo, byly osnovy. Málokdo si uvědomuje, jak bylo školství, včetně školek, svázané osnovami. Musely se 100% plnit. Inspekční kontroly byly tvrdé a netolerovaly žádné odchylky. Muselo se přesně na minutu hrát, přesně na minutu cvičit, u předškoláků splnit dvě zaměstnání přesně třičtvrtě hodiny, kdy děti musely sedět na židličkách a poslouchat výklad paní učitelky a

mohla odehrát opakovaně, jen jméno potomka by se měnilo.

Na chodbě zdejší školky potká maminka paní ředitelku a říká dcerce: „Tak tohle je moje paní učitelka, Aničko“. Anička: „Né, to je moje paní učitelka.“

tak dále. Dokonce jsme byly sledované, jestli všechno správně podškrtaváme červeně, zeleně, žlutě a pro nějakou samostatnou práci v osnovách nebylo místo.

Jak jste se s tím vyrovnávala? Tohle zrovna vám nemohlo přijít jako ideál.

Musím se přiznat, že jak jsme v tom žily a byly na to zvyklé, tak jsme si ani neuvědomovaly, že to jde jinak. To až po roce 89, kdy ze dne na den přestalo ve školství platit úplně všechno. Všude byla citovaná Komunistická strana Československa, socialistická výchova, nic z toho se nedalo použít. Já jsem měla v tomhle lidském smyslu osvícenou kolegyni paní Kratochvílovou z Volče, s kterou jsem léta letoucí dělala na třídě. Ta doba nás zastihla ve chvíli, kdy jsme byly už zkušené učitelky, už jsme trochu cítily, jak bychom to

Dostaly jsme do vínku pár výjezdů do školek v Rakousku a Německu. Tam jsem viděla, jak to jde všechno úplně jinak.

Od kdy jsou tu věkově smíšené třídy? Byly už před rokem 89?

Ne. Dřív byly dvě věkově rozdělené třídy zaměřené na vzdělávání, aby se nerušily mladší a starší děti navzájem. Po roce 89 bylo na nás, jak si tu školku nastavíme. Hodně jsme se nad tím zamýšlely. Na každou věc, kterou jsme naučeně dělaly, jsme se ptaly "Proč?" Proč to děláme? Má to nějaký smysl a přínos pro děti, nebo to děláme jen proto, že se to muselo? A i když to vypadá velice jednoduše, musím říct, že po všech těch letech to bylo strašně složité a obtížné. Paní učitelka Kratochvílová mi v tomhle opravdu hodně pomohla, protože to měla v sobě už nějak lidsky nastavené. Když třeba kamarádi chtěli sedět u sebe: Proč musejí sedět podle zasedacího pořádku? Ano, je to trochu chaos, než se domluví a naučí fungovat samostatně, ale oni se tím pro život učí spoustu důležitých věcí. A takhle jsme si kladly jednu otázku za druhou. A tam bylo i to: Proč rozdělujeme sourozence? Proč by se ve smíšených třídách nemohly děti učit samy od sebe? Menší se učí od staršího odkoukáním přirozenou cestou jako v rodině, aniž by paní učitelka musela složitě vysvětlovat.

Tak jsme všechny ty struktury rozbouraly a začaly jsme podle sebe. Pro mě osobně i pro všechny, kdo jsme tam byly, to byla nejkrásnější doba. Shodly jsme se, že to byl dar pro nás i pro děti, protože jsme s těmi dětmi tenkrát tvořily úžasnou partu. A bylo nám tam všem moc dobře.

Začínaly už i kurzy ve smyslu možnosti celoživotního vzdělávání jako dnes, nebo to přišlo až později?

Obracely jste se pro rady i k alternativním směrům?

JŠkolství začalo reagovat vzděláváním na bázi asertivity, práce s lidmi, psychologie, abychom se naučili i my dospělí samostatně myslet. Navštěvovali jsme spoustu kurzů a byli šťastní, že jsou to kurzy přínosné a ne politické. Chtěli jsme jako houby nasát všechny ty informace, které byly najednou všude kolem. Věděly jsme, co chceme s dětmi dělat, ale věděly jsme také, že existuje spousta směrů, o kterých nevíme nic. Sháněly jsme literaturu o školách typu montessori, to jsme musely samy. Navštívila jsem i montessori školky v Rakousku a Německu. Tenhle směr mě oslovoval hodně. Ale vyhlásit se jako specializovaná školka, to

jsem nepovažovala za dobré pro tuhle lokalitu. Vybíraly jsme a zařadily principy jako vyzkoušej si všechno sám, přijď si na všechno sám, aby ti dospělí předešleli co nejmíň myšlenek, dál hodně pokusů, aby dítě vidělo a mělo zážitek, protože tak si nejlépe zapamatuje. Co jsme úplně neuplatnily, je vyznávání pouze přírodních materiálů. Přišlo nám škoda vyřadit například lego, což je podle nás hračka na vysoké úrovni, jenom proto, že je vyrobené z umělé hmoty.

A kdy přišla na řadu manažerka?

S rokem 94, kdy ve školkách začaly najíždět tzv. právní subjektivity. Ještě to bylo dobrovolné, ale my jsme se tenkrát cítili kompetentní a chtěli být samostatní a fungovat sami za sebe. Do té doby jsme museli všechno konzultovat s inspekcí, s krajem. Ať nastupovala nová učitelka, smlouvy, platy, člověk byl pracovníkem odboru školství. 1. července jsme přešli do právní subjektivity, v tu chvíli jsme byli subjekt se všemi pravomocemi, rozhodováním i sankcemi, které by nastaly, kdybychom něco nesplnili.

Včetně finančních pravomocí?

Školka dostává na svůj účet od ministerstva přes zřizovatele rozpočtové peníze, ale hospodaří s nimi sama. Zřizovatel má kontrolní pravomoc a kdykoli řekne, může provést kontrolu. Pokud šlo o velké peníze, nákupy jsme konzultovali. Platy, sehnat personál, zodpovídat za něj, to už jde všechno od roku 94 za ředitelkou. Nejtěžší bylo vyznat se ve všech zákonech, ty se stále mění. Do té doby jsme se obraceli na právníka kraje. Byly doby, kdy jsme odebírali sbírky zákonů a všechno se snažili číst. Nakonec to časem zaplat' Pánbůh dopadlo tak, že je organizace, která právnícké poradenství za malý roční poplatek dokáže zabezpečit. Můžete poslat i elektronicky dotaz a právníci ho zodpoví. Byla to velká změna.

Jak se vyvíjel váš vztah k dětem? Co bylo dříve, role paní učitelky nebo matky?

Já jsem pečovatelský typ. Mě uspokojuje, když se o někoho můžu starat, něco někomu poskytnout, takže jsem pro školku, případně pro zdravotnictví, typ. Jsem ráda mezi lidmi, bez lidí já neumím být, to je mi smutno na světě. Takže když jsem se tenkrát v patnácti letech rozhodovala, co bych chtěla dělat, tak volba byla pedagogická škola s tím, že bych chtěla pracovat ve školce. Dřív tedy byla paní učitelka, v devatenácti už jsem nastupovala do školky v Karlových Varech.

A když přibyla role matky?

Určitě tam změna byla, ale ne v tom, že bych děti nechápala nebo na ně byla zlá, dokud jsem nebyla matka. Vždycky jsem k nim měla kamarádský vztah a vždycky mě děti bavily a nikdy mi nebyly na obtíž. Jako máma jsem začala víc chápat rodiče. Byla jsem s rodiči na jedné lodi a dostalo to ještě jiný rozměr. Jak výchovné působení, tak ten vztah rodiče - učitelka - dítě. Jakmile má člověk své dítě, ví, že to je ten největší poklad a hrozně jsem si cenila rodičů, že mi věří a že mi ten svůj nejcennější poklad na celý den svěří. A víc jsem začala dbát na bezpečnost dětí.

ZE ZÁKULISÍ

Paní Vaňová pustí dovnitř kočku, která se posadí před dveře vedoucí ke schodišti. *Micko, nahore se ti nebude líbit, tam jsou děti...* kočka dál upřeně hledí na dveře. Tak dělej, co umíš. Zavře za ní dveře a znovu se plně soustředí na povídání. Říkám si, dobrý přístup k dětem, ale jak to asi funguje na kočky?

Místní školka je dlouhodobě naplněna na 100% své kapacity...

Ano a vždycky byla. Dokonce jsme asi dva roky museli zrušit tělocvičnu, kterou tam máme a udělala se tam ještě taková pomocná dopolední třída. Pak už bylo všeobecně málo dětí, ale na svoji kapacitu 52 dětí je naplněná vždycky. Nikdy jsme nepociťovali, že by rodiče měli tendenci vozit děti do města, i když ve městě pracovali a tu možnost měli.

Zdejší základní škola tohle říct nemůže, pokud jde o kapacitu naplnění má dlouhodobě rezervy. V čem

vidíte příčinu vy?

Strašně málo do školy vidím. Na druhou stranu, dřív byl kantor víc uznávaný rodiči. Dneska toho rodiče hodně vyčtou, je hodně alternativních věcí a někdy jsou požadavky tak náročné, že v tom našem školství a počtu tříd ani nejsou proveditelné. Ale lidskost je proveditelná vždycky. A brát dítě jako partnera. To mi schází v základním školství úplně nejvíc. Já i ten můj kolektiv jsme se vždycky snažili brát děti jako partnery a nezacházet s nimi z pozice moci paní učitelky. Byla jsem na semináři paní doktorky Nováčkové Respektovat a být respektován, a to mi hodně otevřelo oči. I všechny paní učitelky jím prošly a od té doby říkám, že bych tenhle seminář dala povinně pro všechny pedagogy. Každému ho vřele doporučuju, protože je o naprosto rozdílném přístupu k dítěti, než starší generace byla zvyklá. A ono to přetrvává pořád.

Rodina se mi směje, protože jim stále vysvětluju, že takhle se s dítětem nezachází. Že dítě je partner a tak, a pak dojde k tomu, že pětiletý vnuk pětkrát neposlechne výzvu a já houknu, dokonce jednou jsem mu i střílila na zadek. Všichni se začali hrozně smát a říkali, helemese, kde máme pedagoga?

Byla byste jiná babička, kdybyste pracovala v jiném oboru?

Byla bych jiná. Pravděpodobně bych zůstala víc zakletá v modelu, v kterém jsem vyrostla já. To znamená, rodič je autorita, dítě by mělo poslouchat. Všechny ty semináře mi otevřely oči. Asi bych upřednostňovala ten starší model a neměla bych v hlavě tolik nápadů, jak děti zabavit. Jako babička jsem dostala ještě větší pochopení pro děti a ještě větší nadhled. Když jsem byla mladší, chtěla jsem prosadit určitý výchovný cíl. V tu chvíli mi přišlo hrozně důležité se k němu propracovat.

Říká se - pravda říká se to už tisíc let -, že dnešní děti jsou nevychované, drzé. Myslíte si to taky?

Nemyslím. To je vývoj. Děti žijí v úplně jiném prostředí, než jsme vyrůstali my a myslím, že to o nás říkali také, že jsme jim také připadali jiní. Vezměte si, že můj tatínek své mamince vykal. Tam byl ten vztah úplně jiný, udržovali si odstup. V každé rodině je to tak, jak si nastaví pravidla. Nemyslím si, že školství zvládne všechno, školství je pomoc, ale gró je v rodině. Proto je tak důležitá ta spolupráce, důvěra rodiče ke školce, aby to bylo táhnutí za jeden provaz.

Stává se ale, že ve školách se vztahy vyostří a učitel má strach z dítěte.

Myslím si, že tohle je věc každého pedagoga, on je tam od toho, aby zvládl třídu. Já jsem nebyla nikdy vyučující na základce, ale s těmi dětmi jsem si rozuměla. Děti slyší na upřímnost a na zájem. Když vidí, že máte o ně upřímný zájem, tak vám to vrátí. Jakmile vycítí, že jste tam jenom proto, že musíte, tak vám to taky vrátí. Kantor, který si neumí přitáhnout děti, aby ho rády vnímaly, nemá ve školství co dělat. Dřív to bylo taky. I my jsme měli kantory, které jsme zlobili a které jsme nábožně poslouchali. Není to v dětech.

Jindřiška VÁŇOVÁ (62)

- pochází z Karlových Varů
- vystudovala Střední odbornou pedagogickou školu v Karlových Varech, obor učitelství pro mateřské školy
- absolvovala řadu kurzů spojených s pedagogickou praxí, nejvíce vyzdvihuje kurz Respektovat a být respektován
- studovala Kurz správné mluvy
- pracovala v mateřských školách v K. Varech a Tachově
- v R. Bělé působila jako skupinová vedoucí v základní škole, poté nastoupila jako učitelka do mateřské školy, mezi lety 1989 a 2016 byla její ředitelkou
- v současnosti působí jako obchodní zástupce společnosti Benjamín
- ráda se věnuje vnučatům, zahrádce, cykloturistice, ráda cestuje, peče dobrý štrůdl
- je po druhé vdaná, s manželem vychovali dvě děti, je babičkou tří vnučat

V červnu to budou už 3 roky, co jste odešla do důchodu. Kvůli zdravotním potížím se zády už pár dnů před prázdninami. Nebylo kolem vás najednou až příliš ticho?

Ne, jen jsem cítila, že tělo dalo najevo, že už toho opravdu bylo dost. Od dubna bylo uzavřené výběrové řízení, a tak jsem mohla školku kolegyni předat předávacím protokolem v podstatě z postele. Bylo to osudové napomenutí. Verdikt neurochirurgů zněl operace

páteře s kovovou výztuží. Ale neurolog střešovické vojenské nemocnice, bývalý primář MUDr. Jiří Kasík, mi dokázal ještě pomoci bez operace. Za každý další rok bez bolesti jsem mu velmi vděčná. Sázím na aktivní přístup k životu, cvičím a věřím, že nejvíc si člověk může pomoci sám.

Takže odchod byl v pravý čas, ne-li pár minut po... Teď v březnu se nám narodilo třetí vnuče, tak mi děti nechybí. A ve školce je už léta letoucí hezký zvyk, že se bývalé pracovnice, které mají zájem a čas, dvakrát ročně scházejí na takové příjemné posezení. Sejde se nás třeba dvanáct, patnáct, nejenom učitelky, ale třeba uklízečky, každý kdo tam pracoval. Vztahy jsme tam měly vždycky hezké.

Jste velmi energický člověk, tak nepřekvapí, že jste stále aktivní, příležitostně pracujete jako obchodní zástupce. V požadavcích firmy na tuto pozici stojí: „Výborné komunikační a prezenční dovednosti, Energická, aktivní a samostatná osobnost, Radost z komunikace a z práce s lidmi“. Nepsali ty požadavky vám na míru?

Smích Mám taky pocit, že tyhle požadavky mi nedělají problém. Napadlo mě to, když jsem sama spolupracovala s obchodními zástupci při zařizování školky. Ta práce není jen o didaktických pomůckách, hračkách, ale potřebujete někoho, kdo zařídí zahradu, nábytek a spoustu dalších věcí. Tak mě napadlo, že jednou, až nebudu ředitelovat, by to nebylo špatné. Pak jsem na to zapomněla a až v důchodu, poté, co jsem se uzdravila, jsem tu myšlenku oprášila. Benjamín má kvalitní věci, tak jsem se podívala na jejich stránky a zrovna jim chyběl zástupce pro Pardubický kraj. Takže když mám volný čas, jezdím po kraji. Mám rejstřík škol, zatelefonuju, zeptám se, co tenhle rok budou řešit, co potřebují obnovit, jestli bychom jim nemohli být nápomocní. Někde školku přistavují, někde obnovují, někde potřebují jenom novou didaktiku, a tak se dostanu i mezi děti i mezi pedagogy a docela mě to baví.

A jsme zase ve školce... Dále od pracovníka fa Benjamín očekává „Ochotu učit se novým věcem a chuť na sobě pracovat“. Máte ještě chuť učit se novým věcem a pracovat na sobě?

Mám, ta mě neopouští. Věřím, že dokud má člověk v sobě tenhle motorek, stárne sice vizuálně, ale ne uvnitř. Třeba i v mém věku mě mrzí, že jsem zanedbala jazyky

a i když je ani tolik nepotřebuju, tak přece jen mi vadí, když člověk jede na dovolenou a neumí se sám domluvit v penzionu nebo na letišti. Cestování mě pořád baví a i v mém věku se snažím aspoň základy angličtiny vstřebat. Ve firmě je to hodně o ježdění a jak jezdím stále dál a dál, i to je určitý růst. Je tam i dost práce na počítači. Netušila jsem, jak složité je podchycení objednávek. Musela jsem se naučit celý skladový systém, v kterém pracují a který je online, takže se k němu můžu připojit. Pro mě je to určitě růst směrem, se kterým jsem nikdy nepřišla do styku.

Kdybich vás neznala ze školky a poslední dobou neviděla s kočárkem, myslela bych si, že jste takový cyklokentaur. Je kolo jen dopravní prostředek pro zrychlení cesty po Bělé nebo i na výlety do přírody?

Já jsem vyrostla v kopcích na Karlovarsku. Tenkrát tam cyklistika nebyla rozmohlá a já jsem se jezdit nenaučila. Tady na kole jezdili všichni, byla jsem jak bílá vrána. Kolegyně Kratochvílová mě učila jezdit v mých třiceti letech. Moc se mi to zalíbilo a mám ráda výlety po okolí i cykloturistiku vůbec. Tady jsou rovinky, jezdí se tu úžasně. A tady po Bělé je to kvůli úlevě zádům od nákupů.

A jsou i další koníčky?

Už jenom vnoučata a já si je užívám. Nejsem úplně nejmladší babička, tak si říkám, že každý den, co s nimi prožiju, je důležitý. Moc času nezbyvá. Nějaká ta zahrádka a když je čas, rádi vyjedeme i na prodloužené víkendy. Máme partu starších a pokročilých, se kterými jezdíme po krásách Čech a Slovenska nebo do Chorvatska. Loni jsme byli na Sardinii. Nejsou to náročné poznávací zájezdy, musí to být i s odpočinkem,

ale pokud to jde, jedeme bez cestovky, třeba do penzionu. Máme s sebou auto, nebo si ho půjčíme jako na Sardinii, a ostrov jsme si projeli a nadávkovali podle sebe. Takové výlety nás baví.

Nepocházíte odtud, přišla jste sem jako dospělá. Jak se vám v Bělé žije?

Od začátku moc hezky. Nikdy jsem neměla pocit, že bych chtěla jinam, že by se mi tolik stýskalo. I když samozřejmě Karlovarsko je srdeční záležitost. Důležitá pro mě byla infrastruktura, už mě zajímala školka, škola, lékař, obchod, ty základní věci. Nejdřív jsme tu bydleli v jedné bytovce, pak ve druhé, a nakonec jsme si postavili domek. Bydlení dělají i lidi a já si nejsem vědoma, že by mi někdo nějak ublížil, vždycky mi bylo příjemně. ■

*autor: Martina Filipová
rozhovoryrb@gmail.com*

Hrdinové 1. světové války z naší obce – díl 2.

Tímto článkem navazujeme na 1. díl „Hrdinů z 1. sv. války z naší obce“ který byl uveden v minulém čísle zpravodaje.

VONDROUŠ Josef, č.p. 21, nar. 1890. Odveden ke 30. pluku do Vysokého Mýta. Na ruské frontě od 17. března 1915 do 15. srpna 1916, kdy byl raněn. V nemocnicích ve Vídni a Pardubicích od 16. 8. 1916 do 3. 1. 1917. Potom do ledna 1919 pracoval ve Škodových závodech v Plzni. Od března 1919 do června 1920 sloužil u pohraniční stráže.

VELÍNSKÝ Václav, č.p. 42, nar. 1885. Narukoval ke 30. pluku do Vysokého Mýta. Přesun na ruskou frontu, od 2. července 1916 neznámý.

KOHOUTEK Karel, nar. 1895, bytem obecní pastouška. Odveden v březnu 1915 k 30. pluku Vysoké Mýto. Za to, že nastoupil nemocen, byl zavřen. Po vyléčení přeložen k polskému pluku č. 17 v Krakově. V červnu v Karpatech, 7. září 1915 u Rovna, kde se zakopal v brambořišti při ruské bubnové palbě. Raněn šrapnelem do nohy, že mu byla v listopadu v nemocnici ve Šternberku amputována.

Potom v Opavě, kde dostal protézu. Od r. 1916 v Jedličkově ústavu v Praze.

DVOŘÁČEK Jan, č.p. 78, nar. 1885. Narukoval k 98. pluku ve Vysokém Mýtě, odtud do Kapošváru. V říjnu na ruskou frontu. 12. ledna 1916 při pochůzce na stráž spadl do jámy po dělostřeleckém granátu a zle si poranil nohu. Osm týdnů v nemocnici Pardubice a čtyři týdny dovolené. V červenci 1916 přes Bolzano k Santa Lucii. 1. září 1916 v zákopech u Gorice. Jelikož dva dny nebylo žádné jídlo, snědlo celé družstvo zásobní konzervy. Za trest byli svázáni po dobu jedné hodiny a deset dní bez spánku. Až do r. 1918 stále na italské frontě. 24. prosince 1918 odjezd do Bratislavy. Poté ještě účastník bojů proti Maďarům až do 10. června 1919. Tam již vysílen a poslán do nemocnice.

PĚTIOKÝ František, č.p. 7, nar. 1896. Odveden v srpnu k 98. pluku do Vysokého Mýta. Od listopadu 1915 do března 1916 na ruské frontě, potom na italské, kde onemocněl. Na jaře 1917 v útoku na Gorici viděl padnout poručíka, rozbil si v díře po granátu ruku kamenem a následovalo léčení. Při dovolené na jaře 1918 si přivodil „umělou“ úplavici a musel do pardubické „karantény“, čímž přetáhl dovolenou až do konce září 1918. Za toto prodloužení eskortou do Jihlavy, kde byl zavřen, následovalo vězení ve Vídni a Štýrském Hradci. Přidělen na vrtání skal a ihned po převratu utekl domů.

DOUDA Josef, č.p. 17, nar. 1895. Narukoval 15. března 1915 do Přerova k polskému 57. pluku. Začátkem července na ruskou frontu, kde byl u Jaroslavě 18. července 1915 v 10 hodin zastřelen.

REJFEK František, č.p. 15, nar. 1873. V květnu narukoval ke 30. pluku ve Vysokém Mýtě. V červnu odjezd do Prešova, v červenci u zásobování na ruské frontě, kde raněn střelou do kolene. Dva měsíce v nemocnici ve Vídni. V dubnu 1916 opět na frontu za Kovel, kde na Styru zajat. Ve vězení do převratu, domů 1. listopadu 1918.

KMONÍČEK Josef, č.p. 59, nar. 1891. V dubnu 1915 narukoval do Zábřehu k polskému pluku č. 100. V červnu na ruskou frontu. 19. července 1915 zastřelen do hlavy.

ANTOCH Josef, č.p. 44, nar. 1877. 15. května 1915 narukoval ke 30. pluku do Kapošváru. S ním na ruskou frontu. Tam 10. srpna 1915 raněn z kulometu do sedací kosti. V roce 1917 propuštěn z nemocnice.

SVOBODA Josef, č.p. 65, nar. 1896. V dubnu 1915 narukoval k 18. pluku v Hradci Králové. Po absolvování důstojnické školy odvelen a ruskou frontu, v březnu 1916 u Lucku, kde za Brusilovy ofenzivy 6. června 1916 raněn. V nemocnicích v Brně a Hradci Králové. V dubnu 1917 opět na ruskou frontu do 22. dubna 1918, kde do převratu dovolená. Hodnost poručík.

RÁLIŠ František, č.p., nar. 1892. V červnu narukoval do Postoloprť k pluku č. 13 jako dragoun. V září na ruskou frontu ke Kovelu. Dostal se do zajetí. Přes Kyjev a Charkov do Ence Kyjevo, kde pracoval v železárnách na lisu a u vysokých pecí. V lednu 1918 ještě s jedním kamarádem utekli. Toulali se od vesnice k vesnici a pracovali u sedláků. Po velikonocích 1918 jeli vlakem přes Charkov, kde bylo německé vojsko a soustředovací tábor. Odtud k pluku do Postoloprť, kde je vyslýchali. Po dovolené si způsobil pohmožděninu a v pardubické nemocnici do převratu. V roce 1919 znovu do vojska na Slovensko, kde se nově vzniklá republika musela bránit Maďarům.

BALÁN Leopold, č.p. 33, nar. 1880. V červnu 1915 povolán do Kapošváru, kde byl jako vojín- zahradník až do roku 1918, kdy jako sluha poručíka Lukáše z Nemošic přemístěn do Albánie. Po onemocnění malárií byl důstojníkem zanechán v chatě u Valjeva, kde 28. září 1918 zemřel.

DOUDA Čeněk, č.p. 50, nar. 1891. Narukoval v březnu k 98. pluku do Jaroměře. V květnu do Tarnova a Lublinu, kde po bojích zbylo dest mužů. 7. července zajat, přitom raněn do ruky. Přes Kyjev, Moskvu a Charkov do Jekatěrinburku na práce do dolů na železnou rudu. Tam až do podzimu 1915 šil prádlo pro zajatce. Potom Sibiř – Omsk. Na jaře 1916 ve dvoře u Oděsy na zemědělské práce, říjnu 1916 do Sobolevsku na Ukrajině pracoval v rafinerii cukru. Tam pracoval až do března 1918, kdy přišli Němci a byl využit jako tlumočnick v Oděse a Rostovu. Návrat domů v říjnu 1918.

BŘEZINA Otto, č.p. 6, nar. 1896. 15. dubna narukoval k 98. pluku Vysoké Mýto a odtud do Lince. Na ruskou frontu 1. června 1915, kde byl až do 1. září 1916. Dvakrát v nemocnici. 15. září přesun na rumunskou frontu do března 1918. Potom na italskou frontu do Monte Gappa. Odtud domů 11. listopadu 1918.

RICHTER František, č.p. 40, nar. 1879. Odveden ke 30. pluku do Vysokého Mýta. Po výcviku na ruskou frontu. V r. 1916 přidělen k armádní pekárně, kde byl do konce roku 1917, kdy se léčil dva měsíce ve Vysokém Mýtě. V květnu dva měsíce dovolená, prodloužená až do převratu.

ČERNÍK Josef, č.p. 54, nar. 1894. Narukoval do Kapošváru k 98. pluku. Po výcviku přes Dukelský průsmyk k Ruské Ravě. Přidělen na štáb jako písař. Potom v dubnu 1916 převelen na italskou frontu. Byl svědkem, kdy při dobývání mlýna byl smrtelně zasažen jeho kamarád Josef Douda z Bělé č.p. 2. Poté v kulometném kurzu a v květnu 1917 přesun do Albánie, kde byla fronta celkem klidná. V dubnu 1918 onemocněl malárií. Domů se vrátil 23. listopadu 1918.

ČERNÍK Čeněk, č.p. 54, nar. 1896. V dubnu 1915 narukoval k 98. pluku do Jaroměře, odkud odjížděl na ruskou frontu, kde byl 12. července raněn šrapnelem do levé ruky. V nemocnicích v Hranicích, Mostě a Pardubicích do října 1915. Potom do Kapošváru do 22. srpna 1916, kdy poslán na italskou frontu. V roce 1917 na Piavě, kde při ústupu onemocněl malárií. 3. listopadu 1918 zajat. 22. června 1919 přesun na Slovensko, odkud se vrátil domů v listopadu 1920.

ČERNÍK Jan, pastouška, nar. 1896. Odveden ve Vídni v dubnu 1925 k 60. pluku ve Vysokém Mýtě. V červnu na ruskou frontu, kde byl r. 1916 raněn u Krasniku. Po vyléčení na italskou frontu u Monte Grappa a na Piavě až do převratu.

MACHÁČEK František, č.p. 22 nar. 1884. 1. srpna odveden ke 30. pluku do Prešova. Uznán do skupiny „B“. Poté zařazen do ošetrovny koní v Radvanci na Slovensku a ke strážní službě do 15. prosince 1915. Potom zpět ke svému pluku na strážní službu. V březnu 1916 odvelen k telegrafní službě, kde stavěl telegrafní vedení. 30. října 1917 onemocněl, nemocnice v Pardubicích. Od 3. března 1918 doma.

GEDDULDIGER František, č.p. 41, nar. 1885. Narukoval v dubnu přímo do generálního štábu ve Lvově (znal němčinu, francouzštinu a angličtinu), až do konce války, hodnost poručík.

NOVÁK Václav, č.p. 22, nar. 1897. V srpnu narukoval k 98. pluku ve Vysokém Mýtě. V únoru 1916 v zázemí na ruské frontě a potom též na italské frontě. Na jaře 1918 zemědělská dovolená.

SVOBODA Karel, č.p. 65, nar. 1897. 15. září narukoval k 98. pluku do Kapošváru. 1. ledna 1916 na ruské frontě u Lucku. V dubnu 1916 přesun na italskou frontu. 26. září zasypán po výbuchu dělostřeleckého granátu. V nemocnici a u pluku do jara 1918, kdy opět na italskou frontu. Končil jako podporučík.

ČERNÍK Čeněk, č.p. 64, nar. 1896. Narukoval k železničnímu oddílu do Terezína. Půl roku na ruské frontě, potom na rumunské u Hermanstadtu v červenci 1917 padl.

DOUDA Jan, č.p. 2, nar. 1897. 15. září odveden k 98. pluku do Kapošváru a po výcviku v důstojnické škole přesun na italskou frontu. 1. listopadu 1916 střelen do břicha a při převozu ještě do hlavy. Pochován na tamním hřbitově (Dobrdo).

JEŘÁBEK Čeněk, č.p. 30, nar. 1897. Od 25. srpna 1915 až do převratu pracoval ve státních hřebčincích v Písku a Nemošicích.

KOLÁŘ Josef, učitel bytem ve škole, nar. 1887. Bojoval na italském a ruském bojišti, kde 1. listopadu 1916 na řece Soči u obce Selo padl.

KADAVÝ František, č.p. 22. Odveden v březnu ke 30. pluku Vysoké Mýto. 28. dubna odjezd na ruskou frontu. 16. září zajat. Od 1. prosince práce na stavbě dráhy až do podzimu 1916. V dubnu 1918 vstup do legií. 5. května v Krasnojarsku nuceni odevzdat zbraně, ale v Irkutsku znovu vyzbrojeni. Potom stálé boje s bolševiky: Ural, Čita, Bajkal a zpět na Ural. R. 1920 Vladivostok, odkud na lodi podél japonského a čínského pobřeží. 6. října Suezský průplav a 15. října v Terstu. Demobilizace v lednu 1921.

SVATONĚ Václav, č.p. 58, nar. 1893. Odvod v květnu ke 13. pluku dragounů. Po výcviku na ruské frontě až do uzavření míru v Brestu-Litevském. Potom na italské frontě a v Albánii. Po převratu ještě dva měsíce v Jugoslávii, poté boje na Těšínsku a Slovensku.

KMONÍČEK Václav, č.p. 59, nar. 1887. Po absolvování důstojnické školy odjezd s 98. plukem z Kapošváru 20. července 1915 na ruskou frontu, kde byl 8. září zraněn do hlavy. Po rekonvalescenci v nemocnicích v Užhorodě a Benešově v roce 1917 pracoval až do převratu u ředitelství okupovaných státních lesů.

Rok 1916

LÍKAŘ Václav, č.p. 52, nar. 1870. V lednu nastoupil k 98. pluku do Kapošváru. S plukem se dostal na italskou frontu v Alpách, kde donášel do kopců střelivo a potraviny. Jedna cesta tam i zpátky trvala celý den. Onemocněl tyfem a zemřel 8. října 1916 v polní nemocnici.

KOHOUTEK Jan, č.p. 61, nar. 1871. V lednu narukoval k autokoloně do Prahy, kde byl až do převratu 1918.

RÁLIŠ Josef, bydlel v cihelně, nar. 1865. Narukoval rovněž v lednu k 74. pluku do Jičína a až do převratu u hlídkové služby v Kadani.

BALÁN František, č.p. 66, nar. 1867. V lednu odveden k zásobovacímu sboru v Terezíně. Po šesti měsících propuštěn do civilu.

DOUDA Josef, č.p. 2, nar. 1867. I on narukoval v lednu k 98. pluku do Vysokého Mýta a odtud do Kapošváru. Tam jako řezník na jatkách do dubna 1918, kdy dostal hodnocení „C“ a poté propuštěn do civilu.

PANCHÁRTEK Václav, č.p. 48, nar. 1878. V lednu odvod k 98. pluku v Kapošváru. 28. března odsun na ruskou frontu u strážní služby v zázemí. V červnu k pracovnímu oddílu při stavbách zajateckých táborů. Po průměří ještě na italské frontě u zásobování. V zákopech nebyl.

DOUDA Josef, č.p. 17, nar. 1867. V lednu narukoval k 98. pluku a do jara 1918 sloužil u strážní služby v Pardubicích.

SECKÝ Jan, č.p. 24, nar. 1871. Další z lednových odvedenců narukoval k zákopníkům do Ústí nad Labem a odtud v dubnu do Černé Hory. Tam dozor u zajatců na opravě silnic. Potom v Sedmíhradsku kopal v noci zákopy. V lednu 1917 onemocněl - léčení v nemocnici ve Vídni. Od října 1917 do srpna 1918 odsun za italskou frontu, kde byl při stavbě hangárů.

RÁLIŠ Václav, bytem cihelna, nar. 1895. Odvod v lednu do Bohdanče k 8. dragounskému pluku a s ním do Albánie, kde onemocněl malárií. Jako rekonvalescent pracoval jako kovář po různých dvorech. V červnu přesun ke 126. dělostřeleckému pluku a s ním v září 1918 na italskou frontu, ale do boje již nepřišli.

VALENTA Josef, č.p. 19, nar. 1898. Narukoval v květnu ke 30. pluku a s ním na italskou frontu, kde byl zajat. Vstoupil do 38. praporu domobranců. Následkem válečných hrůz zešílel. Po návratu byl umístěn do ústavu pro choromyslné v Bohnicích, kde zemřel 30. října 1920.

SYRUČEK Čeněk, č.p. 38, nar. 1898. V květnu odveden ke 30. pluku do Vysokého Mýta. V září přesun do Záhřebu, v prosinci do bojové linie v Hercegovině, v lednu 1917 v Albánii. V září onemocněl malárií. Léčení ve Znojmě a Pardubicích. V únoru 1918 propuštěn.

GEDULDIGER Josef ml., č.p. 41, nar. 1898. Narukoval v květnu k 74. pluku v Jičíně. Na ruské frontě a v r. 1917 na italskou frontu, kde v červnové ofenzivě na Piavě padl při výbuchu miny.

KREJČÍK František, č.p. 69, nar. 1871. V lednu odveden ke 30. pluku do Kapošváru, byť již byl nemocný tuberkulózou. Nemoc se výcvikem zhoršila, přesto byl uznán jako zdravý. Teprve o velikonočních 1917 obdržel dovolenou z nádraží v Přelouči sotva došel domů, kde krátce po příchodu zemřel.

KVASNIČKA František, č.p. 15, nar. 1897. V srpnu narukoval k 98. pluku do Kapošváru, odkud v listopadu na italskou frontu. Druhý den pobytu v zákopech raněn do ruky. Léčen v Lublani, po šesti týdnech opět na frontu na Piavu. V červenci 1918 onemocněl a po čtyřech týdnech

opět na frontu až do převratu. V roce 1919 účast v bojích na Slovensku.

VLASÁK František, č.p. 12, nar. 1889. V srpnu narukoval k 18. pluku, odkud byl po čtrnácti dnech propuštěn.

KOHOUTEK Jan, č.p. 61, nar. 1898. Odveden v květnu k vozatajstvu do Trutnova. V srpnu do Kovelu na ruské frontě a do převratu boje na Ukrajině. Dovážel materiál na frontu.

MAREK Čeněk, č.p. 96, nar. 1895. Narukoval v září k 98. pluku do Kapošváru. Při přesunu na italskou frontu onemocněl. Léčen v Košicích, odkud byl v říjnu 1917 propuštěn.

JIČÍNSKÝ Josef, č.p. 23, nar. 1897. V srpnu odveden k osmému pluku dragounů do Bohdanče.

V březnu na ruskou frontu, odkud přesun na rumunskou až do března 1918. Poté dovolená a pak karanténa v Pardubicích do 1. srpna. Následovala zemědělská dovolená až do převratu.

ČIHÁK Václav, č.p. 53, nar. 1898. V květnu odvod k horským myslivcům do Trutnova. V únoru 1917 na italskou frontu. Z Udine dovážel střelivo. V srpnu onemocněl a v nemocnicích Artém a Innsbruck.

KADAVÝ Josef, nar. 1867. V lednu narukoval do Ústí nad Labem k praporu myslivců. V únoru 1917 na srbskou frontu, po šesti měsících na ruskou frontu ke Lvovu, kde onemocněl a léčen v Uhrách. Poté zpět do Ústí nad Labem a na podzim 1917 domů.

Rok 1917

VČELÁK Jan, č.p. 73, nar. 1878. V lednu narukoval k 98. pluku do Kapošváru. V červnu na italskou frontu. Bojoval ve 12. a 13. ofenzivě na Piavě. Poté utekl domů, kde byl šest týdnů. Při nákupu obuvnických potřeb byl vojenskou policií zatčen a odvezen k pluku do Radkesburku. V září opět boje v Itálii až do převratu.

HORYNA Jan, č.p. 13, nar. 1899. S 98. plukem Kapošvár bojoval na italské frontě na Piavě až do převratu.

VČELÁK Josef, č.p. 49, nar. 1899. V červnu s 98. plukem z Kapošváru na italskou frontu na Piavě, kde bojoval až do převratu.

VČELÁK Josef, č.p. 49, nar. 1866. Otec výše uvedeného. Narukoval v únoru k 98. pluku do Kapošváru. Ve Wolfendorfu byl u strážní služby do 15. června 1917, kdy byl propuštěn.

MALÝ Čeněk, č.p. 25, nar. 1876. Odveden již v r. 1916, ale dostal dovolenou do 1. prosince 1917, kdy byl povolán k 30. pluku, od něhož byl přidělen ke strážní službě v Pardubicích do 1. prosince 1918.

SVOBODA Stanislav, č.p. 65, nar. 1899. V únoru narukoval ke 30. pluku zeměbrany a s ním 6. prosince do východní Haliče na Ukrajinu. V září 1918 na italské frontě.

NEKOVAŘÍK Čeněk, nar. 1899. Odveden v únoru ke třináctým dragounům a v květnu na rumunskou frontu do března 1918, kdy převelen na italskou frontu jako kuchař u týlové jednotky až do převratu.

SVATONĚ Rudolf, č.p. 58, nar. 1899. Narukoval k 1. jezdeckému pluku a po výcviku do Ruska. Po míru Brest-Litevském na italskou frontu na Piavě. Byli nasazeni proti čsl. legionářům. Ti je nabádali, aby přešli na jejich stranu a bojovali na čsl. straně. Někteří odvážlivci to opravdu zkusili. Po červnové ofenzivě r. 1918 zůstalo ze 1600 mužů pouze 140 – ostatní zabiti, zajati nebo zraněni. Po onemocnění malárií v nemocnici v Hranicích na Moravě do převratu.

TRLA Václav, č.p. 16, nar. 1899. V březnu odveden do Trutnova k zásobovací jednotce. Od září do Bukoviny na Ukrajině, zajišťoval provoz úzkokolejné dráhy až do převratu.

Pro okres přeloučský byla ustavena rekviziční komise. Z naší obce v ní byl Vincenc Jeřábek z č.p. 30, nar. 1869. Dne 21. března 1917 se po rekvizici v Mělicích převážela přes Labe do Valů. Lodku obsluhoval sedmnáctiletý chlapec. V komisi byl ještě učitel Zelinka z Bohdanče a pět vojáků. V prudce tekoucím Labi došlo k nabrání vody do lodky. Nastal chaos, kdy všichni dospělí z ní vypadli či vyskákali a ve studené vodě se utopili. Jediný chlapec se zachránil. Tělo pana Jeřábka bylo nalezeno až 26. března pod Přeloučí v místě nazývaném „Slavíkovy kouty“.

Rok 1918

DOUDA Josef, č.p. 2, nar. 1900. Jako osmnáctiletý mladík narukoval do Kapošváru k 98. pluku a po výcviku by přidělen k železničnímu pluku u Vídně. S ním přesunut do Albánie. Naposledy psal tři týdny před převratem a od té

Odešli z našich řad

11. 11. František Štancl, 81 let, omlouváme se pozůstalým pana Štancla, že úmrtí nebylo uvedeno v minulém čísle
22.2. Bohuslav Bulena, 75 let
26. 2. Jaroslav Andres, 67 let

Čest jejich památce

doby nezvěstný.

HAVELKA Josef, č.p. 11, nar. 1900. I on osmnáctiletý. Od ledna do března zproštěn vojenské služby pro nutnost být doma v hospodářství (jeho otec padl v bojích). V březnu nastoupil do karantény do Pardubic (nemocné oči) a tam až do převratu.

KADAVÝ Čeněk, č.p.12, nar. 1897. Po šesté u odvodu. 15.května odvelen ke 126. dělostřeleckému pluku v Litoměřicích. V červenci přesun na italskou frontu na Piavě až do převratu.

Výše uvedený jmenný seznam a příběhy dotčených byly čerpány z kroniky obce, „Díl III.“.

Pokud sečteme uvedený seznam, dojdeme k číslu 99. V době konce 1. světové války a současně vzniku samostatné republiky měla naše obec okolo osmdesáti čísel popisných. Dalo by se tedy říct, že pomalu nebylo domu či rodiny, které by nebyly zasaženy odchodem svých mužů, otců či synů do nesmyslné války.

Je třeba si stále připomínat všechny výše jmenované, kteří museli jít bojovat do nespravedlivé války, kterou vyprovokovalo Německo společně se spřáteleným Rakousko-Uherským mocnářstvím.

Tato válka se až do počátku 2. světové války nazývala „velká“ válka, protože si všichni od jejího konce po následujících dvacet let minulého století mysleli, že se již nic horšího nebude nikdy opakovat. Bohužel vyspělejší válečná výzbroj a některé jiné prostředky „konečné likvidace“ světu ukázaly ve druhé světové válce, jak hrozivé zbraně člověk dokáže vyvinout.

Současnost v této oblasti je ještě hrozivější a přesto se stále řinčí zbraněmi.

Autor Petr Černý

Kalendář akcí 2019

14. 4. velikonoční dílny v hasičské zbrojnici
25. 5. od 10:10 do 10:35 hod. svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu
1. 6. O pohár starosty – závody hasičů
8. 6. Není Bělá jako Bělá v Bělé pod Bezdězem
21. a 22. 6. Oslavy založení ZŠ a MŠ
30. 11. od 10:10 do 10:35 hod. svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu

EXPLOZIA BOCCIA RUN BUKOVKA

Nezisková organizace Boccia Run Bukovka ve spolupráci s TJ Léčebna Košumberk pořádá charitativní běh pod záštitou senátorky za Pardubicko, Přeloučsko a Chlumecko Mgr. Miluše Horské.

3. ROČNÍK

8. KVĚTNA 2019
SPORTOVNÍ AREÁL BUKOVKA

Vítání jsou všichni sportovci, běžci, chodci, výletníci, lenochodi a ostatní, kteří si budou chtít trasu projít a užít si hezké odpoledne v Bukovce.

Pro běžce bude zajištěno technické zázemí a v cíli drobné občerstvení. Ostatní účastníci se mohou těšit na bohatý doprovodný program.

TRASA NA 4 NEBO 10 KM

PROGRAM:

- ☉ 13:00 - registrace běžců
- ☉ 14:30 - dětské závody
- ☉ 15:00 - ukázka boccie
- ☉ 15:30 - start běhu

STARTOVNÉ:

- ☉ 100Kč online registrace
- ☉ nebo 150Kč na místě
- ☉ dětské závody zdarma

Více info najdete na www.bocciarun.cz

Děkujeme za podporu:

Výtěžek akce bude věnován tělesně postiženým sportovcům - hráčům boccie.

EXPLOZIA

Rybniční
Hospodářství

RM
SAMOLEPKY MACHAC
www.samolepky-machac.cz

JIROUT
REKLAMNÍ AGENTURA

Cukrárna Rohovládova
Bělá

Květiny
Ladislav Cincibuch

PODLAHY, DVEŘE
STRNAD

Olfincar
Jedeme v tom s Vámi

MAREK BEJR

Pavel Danielka
zpracování a obrábění kovů

ČESKÉ
POTRAVINY
U FONTÁNY
LAZNE BOHDANEC

GO
AGENCY

DJ's DINO POP
The best music production

Hug
Koumes

MEDILA

EPOLA
DESIGN

TAXI GT

DOPA CZ

HOSPODA U
VÁCLAVA

Lékárna.cz

MEDILA

EPOLA
DESIGN